

zmařen již tím, že stěžovatelka dala stroj do zástavy jinému věřiteli, proti kterému mohl prodatel a majitel stroje uplatnit své vlastnické právo jedině tehdy, kdyby byl zároveň zaplatil dluh stěžovatelky (§§ 367, 456 obč. zák.), tudíž jen v rozsahu ztenčeném. Nezáleží na tom, že tento dluh byl menší, než souhrn splátek stěžovatelčiných. Nehledě k tomu, že není zjištěno, zda prodatel nemohl při případném rozvázání kupní smlouvy uplatnit nároky převyšující tyto splátky z důvodu, že upotřebením byl stroj znehodnocen, není způsobení majetkové škody znakem zpronevěry. Rozhodným jest, že, zastavivši stroj, porušila stěžovatelka vlastnické právo prodatelovo, ačkoliv důvěra, že je zachována v tomto směru neztenčena, byla příčinou toho, že jí byl stroj odevzdán do skutečné moci, a že tuto důvěru zklamala, naloživši se strojem způsobem, k jakému zmocněna a oprávněna nebyla. Případný její úmysl, včas stroj vyplatit neb umožnit majiteli vyplacení stroje odevzdáním zástavního lístku, není než úmyslem, způsobenou škodu dodatečně napravit a neruší rozsudečný závěr o svémocnosti a protiprávnosti dispozice, přičítající se účelu svěřením stroje, ani o vědomí stěžovatelky vztahujícím se k této svémocnosti. Netřeba řešit otázku, zda stěžovatelka byla by jen tehdy prosta zodpovědnosti za zastavení stroje, kdyby měla jistotu, že si kdykoliv vymůže vrácení stroje zaplacením pohledávky, za niž dala stroj v zástavu, či také již tehdy, měla-li odůvodněnou naději, že bude moci stroj včas vyplatit. Stížnost totiž ani nepoukazuje na okolnosti, z nichž by bylo lze usuzovati na takovouto důvodnou naději stěžovatelky, nýbrž uplatňuje jen, že měla možnost, by si výdělkem nebo jinak opatřila prostředky k vyplacení zástavy. Takováto abstraktní možnost však nestačí k sprostění stěžovatelky. Její způsob hájení se, na který poukazuje nalézací soud, že zastavila stroj jen proto, že se octla v náhlé peněžní tísní, nasvědčuje tomu, že neměla ani takovéto důvodné naděje. Důsledkem toho je nerozhodna další výtky, že nalézací soud bere za prokázáno, že stěžovatelka vůbec neměla možnosti vrátit stroj firmě až do propadnutí zástavy, ač nezjišťoval v tomto směru skutkových okolností, nehledě ani k tomu, že nalézací soud nic takového nevyslovil. Naložila-li tudíž obžalovaná se strojem svémocně způsobem přičítícím se povinností držitele svěřené věci, dopustila se zločinu zpronevěry podle §u 183 tr. zák. Třeba že nelze souhlasit s tím, že bylo zjištěné jednání stěžovatelky podřadeno pod pojem zadržetí svěřené věci, vyhovuje přece správnému výkladu zákona jeho podřadění pod pojem přivlastnění sobě věci svěřené a tím i pod ustanovení §u 183 tr. zák. Stížnost, uplatňující opačný názor, jest neodůvodněna, bylo jí proto zavrhnouti.

Čís. 2726.

Ani železniční úředníci pachatelé nadřizení ani úředníci aktivní kontroly nejsou vrchností ve smyslu § 187 tr. zák.; touto vrchností jsou výhradně orgány veřejné správy, jimž jest zvláště uloženo, by s hlediska zachování veřejného řádu dbaly o bezpečnost majetku stíháním majetkových deliktů.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1927, Zm I 686/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžal. do rozsudku kraj. soudu v Chebu ze dne 21. října 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem úřední zpronevěry podle §u 181 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a sprostil obžalovaného podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin úřední zpronevěry podle §u 181 tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že od 16. dubna 1926 do 1. července 1926 v Ch. částku 2328 Kč 65 h, která mu z příčiny jeho veřejného úřadu byla svěřena, sobě přivlastnil.

Důvody:

Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle §u 281 čís. 9 písm. b), nesprávně i čís. 5 tr. ř., namítá stížnost, že se napadený rozsudek řídí nesprávným výkladem ustanovení §u 187 tr. zák., předpokládaje, že vrchností jsou železniční úředníci obžalovanému představení a úředníci aktivní kontroly, zřízené pro obor železničního provozu. Stížnost je v právu. Podle stálé judikatury zrušovacího soudu jsou vrchností, jakou má ustanovení §u 187 tr. zák. na zřeteli, výhradně orgány veřejné správy, jimž — obdobně jako soudům tam výslovně uvedeným — jest zvláště uloženo, by s hlediska zachování veřejného řádu dbaly o bezpečnost majetku stiháním majetkových deliktů. Takovými orgány nejsou úřady a zřízení železniční správy. Není jich vzpomenuo v §u 24 tr. ř. a není ani jinde zákonného předpisu, jenž by železničním úřadům ukládal a je zmocňoval k tomu, by pátraly po trestných činech proti cizímu majetku vůbec nebo v určitém obvodu a zjišťovaly skutkové podstaty k činům toho rázu poukazující za účelem, by touto jejich činností byl získán podklad pro příslušné stihání soudní. Nejsou úřady bezpečnostními, o nichž výhradně mluví § 24 tr. ř., třebaš jim jako veřejným úřadům uložena §em 84 tr. ř. povinnost, oznámiti státnímu zástupci trestné činy, o nichž se samy dověděly neb odjinud vědomosti nabyly. Není-li vrchností v onom smyslu ani železniční úřad sám, není jí ani žádný úředník anebo jinaký zřízenec, nebo zaměstnanec železnic: nejsou jí tedy zejména ani úředníci a zřízení t. zv. aktivní kontroly. Ostatně nebyla této kontrole propůjčena pravomoc bezpečnostních úřadů ani úřadem, který jí zřídil. Naopak uvádí výnos ministerstva železnic ze dne 13. listopadu 1923, č. j. 2549/ pres. výslovně, že úředníkům aktivní kontroly jest zakázáno prozrazovati k o m u k o l i v předmět i osoby vyšetřování, které vedou, a že příslušnost aktivních kontrol přestává, jakmile jest případ ve všech směrech náležitě vyšetřen tak, že důkazní materiál dává možnost zavésti řádně řízení podle předpisu služebního řádu proti určitému zaměstnanci. Ve spojení s příkazem dalších výnosů min. železnic ze dne 3. ledna 1919, čís. 2303 a ze dne 6. října 1920, čís. 2952 pres., že jest aktivním kontrolám oznámiti shledané nepoctivosti a jinaké nepřístojnosti vlastnímu ředitelství státních drah, je řečeným předpisem vysloveno, že se úředníkům aktivní kontroly nedostává práva a že jim nenáleží povinnost, by výsledky svého šetření uvedly ve známost státního zástupce nebo jiné vrchnosti bezpečnostní služby. Činnost zřízenců aktivní kontroly je tudíž jen částí železničního provozu, slouží výhradně zájmům želez-

ničních podniků, nikoli — byť jen současně — zájmům veřejné bezpečnosti co do nedotknutelnosti cizího majetku, a neliší se po stránce té nikterak od činnosti zřízenců, jež ustanovuje po případě soukromý podnik za tím účelem, by dohlíželi uvnitř podniku na ostatní zřízence a chránili tím podnik proti jich případným nepoctivostem. Úředníky státních drah K-a a K-ka, obžalovanému nadřízené a úředníky aktivní kontroly, kteří zpronevěru obžalovaným spáchanou vyšetřili a zjistili, nelze pokládati z oněch úvah za vrchnost ve smyslu §u 187 tr. zák. Řídil-li se nalézací soud opačným názorem a nepřiznal-li nápravě škody účinku §u 187 tr. zák. z důvodu, že se o zpronevěře před touto nápravou škody dověděli oni zřízenci (úředníci) poškozeného podniku, spočívá odsuzující výrok na nesprávném použití zákona, pokud jde o otázku, zda je tu okolnost, pro kterou přestal souzený skutek býti trestným, i bylo jej z důvodu §u 281 čís. 9 písm. b) tr. ř. zrušiti. Podle skutkových zjištění napadeného rozsudku zpronevěřil obžalovaný celkem 2.328 Kč 65 h a nahradil dne 3. července 1926 2.180 Kč a po týdnu, tedy 10. července 1926 zbytek 148 Kč 65 h. Ježto pak trestní oznámení došlo k státnímu zastupitelství v Chebu až dne 28. července 1926, jsou takto zjištěny veškeré skutečnosti, naplňující důvod zániku trestnosti skutku pro účinnou lítost po rozumu §u 187 tr. zák., a bylo proto obžalovaného ihned podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby sprostiti.

Čís. 2727.

Všeobecným trestním ustanovením § 87 tr. zák. mají býti postižena ona neurčitá ohrožení tělesné neporušenosti lidí (cizího majetku ve větším rozsahu), která jsou způsobena jakýmkoli ze zlomyslnosti předsevzatým jednáním nepřímým, avšak úmyslně, při čemž se po subjektivní stránce nežádá zvláštní kvalifikovaný zlý úmysl, nýbrž stačí vědomí pachatelovo, že svou činností způsobuje ono nebezpečí; spadá sem úder do střechy jedoucího automobilu.

(Rozh. ze dne 2. dubna 1927, Zm I 762/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 16. listopadu 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 87 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnost uplatňuje zmatek podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř. v tom směru, že prý obžalovaný si nemohl býti vědom možností nebezpečí pro život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí, ježto neměl kdy uvažovati, že prý mohl nejvýše tušiti možnost nepatrné škody na majetku, a že tu onoho nebezpečí ani nebylo. Stížnosti nelze přisvědčiti. Všeobecným trestním ustanovením §u 87 tr. zák. mají býti postižena ona neurčitá ohrožení tělesné neporušenosti lidí (pokud se týče cizího majetku ve větším rozsahu), která jsou způsobena jakýmkoli ze zlomyslnosti předsevzatým